

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Кафедра практичної психології

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

«Дитяча психологія»

для студентів

спеціальності	<u>053 Психологія</u>
освітнього рівня	<u>першого (бакалаврського)</u>
освітньої програми	<u>053.00.02 Практична психологія</u>
спеціалізації	<u></u>

Київ – 2024

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Київський столичний університету імені Бориса Грінченка	
Кафедра практичної психології	Репетій Світлана Тимофіївна, доцент кафедри
Програма Екзамену з дисципліни	«Дитяча психологія»
Курс	2
Спеціальність(спеціалізація)	053 Психологія
Форма проведення: Письмова/усна/комбінована	Письмова (у формі тесту)
Тривалість проведення:	2 академічні години
Максимальна кількість балів: 40 балів	40 балів
Критерії оцінювання	Тест складається із 40 тестових питань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бали.
Перелік допоміжних матеріалів:	-
Орієнтовний перелік питань:	<p>Теоретичні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет дитячої психології, значення дитячої психології, її зв'язок з іншими науками. 2. Теоретичні та практичні завдання сучасної дитячої психології. 3. Проблеми дитячої психології та основні напрямки їх розв'язання. 4. Поняття психологічного факту в дитячій психології. Специфіка та принципи досліджень у дитячій психології. 5. Види психолого-педагогічних досліджень. Методи дитячої психології, їх класифікація. 6. Характеристика конкретних методів дитячої психології, специфіка їх застосування. 7. Загальне поняття про психічний розвиток. Розвиток, формування, дозрівання, становлення як основні поняття дитячої психології 8. Закономірності та детермінанти психічного розвитку. 9. Теорії психічного розвитку 10. Поняття психологічного віку та характеристика критеріїв вікової періодизації. 11. Особливості психічного розвитку немовляти

12. Емоційне спілкування та зародження предметних дій у немовляти.
13. Новоутворення та криза першого року життя.
14. Соціальна ситуація розвитку дітей раннього віку.
15. Предметна діяльність як провідна в ранньому віці.
16. Перші сюжетні ігри дітей раннього віку.
17. Особливості дозображувального періоду в малюванні.
18. Сенсорний розвиток переддошкільників.
19. Мислення і мовлення в ранньому віці.
20. Передумови формування особистості в ранньому дитинстві.
21. Криза 3х років та способи її пом'якшення.
22. Гра як провідна діяльність дітей дошкільного віку.
23. Структурні компоненти сюжетно-рольової гри та напрямки її розвитку у дошкільному віці.
24. Рольові та реальні взаємини дітей в грі.
25. Психологічні особливості образотворчої діяльності в дошкільному віці.
26. Схематизм, виразність та творчість в дитячому малюнку.
27. Художня діяльність і творчість: можливості дошкільного віку.
28. Самосвідомість дошкільників: самоставлення, самооцінка, самоповага.
29. Особливості навчальної діяльності на кінець дошкільного віку. Розвиток початків самоконтролю і самооцінки.
30. Соціальна ситуація розвитку та гра в дошкільному віці.
31. Чинники та умови розвитку особистості дошкільників.
32. Роль соціального оточення у формуванні відносно постійних проявів особистості.
33. Дитина і „дитяче товариство”. Значення місця, що займає дитина в групі.
34. Мотиви дитячої поведінки, поява супідрядності мотивів
35. Роль і співвідношення імпульсивних і вольових дій у поведінці дошкільника.
36. Самосвідомість та самооцінка у дітей дошкільного віку. Образ-Я дошкільника.
37. Умови морального розвитку дитини. Походження негативних особистісних утворень.
38. Психологічна готовність дитини до навчання в школі.
39. Психологічний портрет шестирічного школяра.
40. Особливості розвитку мовлення у дошкільників, його

- залежність від характеру спілкування з оточуючими
41. Розвиток вміння користуватися мовленням як засобом комунікації.
 42. Розвиток мислення у дошкільників: від наочно-дійового до елементів логічного.
 43. Характерні особливості дитячого мислення (за Ж. П'яже)
 44. Формування дій сприймання та засвоєння сенсорних еталонів як основа сенсорного розвитку дошкільників.
 45. Розвиток уваги та пам'яті в дошкільному віці.
 46. Прийняття дитиною мотиву та мети як умова функціонування довільної пам'яті
 47. Уява у дошкільників. Залежність уяви дитини від її досвіду.
 48. Новоутворення дошкільного дитинства, передумови їх появи.
 49. Характеристика кризи 7 років та реакції дорослих.
 50. Психологічні проблеми адаптації першокласників до навчання в школі та способи їх попередження і подолання.

Питання практичного характеру:

1. Практичне завдання. Що таке егоцентричне мовлення, яка його функція і чим вона відрізняється від комунікативного мовлення?
2. Практичне завдання. Що таке сенсорні еталони і яка їхня роль в пізнавальному розвитку дитини-дошкільника?
3. Практичне завдання. Де і як проявляється уява у дошкільника?
4. Практичне завдання. Як відбувається становлення етичних інстанцій в дошкільному віці?
5. Практичне завдання. Як розвивається змістовна сторона гри протягом дошкільного віку?
6. Практичне завдання Чому дитяча гра може бути названа школою довільності поведінки?
7. Практичне завдання У чому полягає різниця сфери спілкування дошкільника з дорослими і однолітками?
8. Практичне завдання. У чому різниця сенсорного розвитку в ранньому і дошкільному віці?
9. Практичне завдання. Основний психологічний сенс кризи 7 років - це втрата безпосередності. Чому так відбувається?
10. Практичне завдання. Чим можна пояснити такий факт:
11. Практичне завдання. Якщо запитати дитину трьох років: "Ти який?" "Він відповість:" Я великий ". Якщо

запитати дитину семи років: "Ти який?", Він відповість: "Я маленький". Поясніть цей феномен.

12. Практичне завдання. Дітям пропонувалися на вибір три ситуації взаємодії: пограти разом з дорослим, подивитися з ним книжку або просто поговорити. Яку з цих трьох ситуацій вважають за краще діти молодшого дошкільного віку і старшого дошкільного віку. Чому?

13. Практичне завдання. Про які фактори психічного розвитку людини йдеться в наступних прислів'ях: яблучко від яблуні недалеко падає; умів дитя народити, умій навчити; син то мій, а розум нього свій?

14. Практичне завдання. Помічено, що в закритих дитячих установах, незважаючи на досить хороший догляд, діти перших років життя погано розвиваються. Як називається це явище? Вкажіть причини його виникнення. Чи можливо воно в умовах сімейного виховання?

15. Практичне завдання. Проаналізуйте наступне висловлювання: Гельвецій К. А.: «Всі люди зі звичайною, нормальною організацією мають однакові розумові здібності; Виховання робить нас тим, чим ми є»

16. Практичне завдання. Доведіть, що вік – це не тільки кількість прожитих років, а й «внутрішній зміст людини».

17. Практичне завдання. Підтвердити прикладами таку тезу: Одну і ту ж ситуацію в родині по-різному переживають різні діти, навіть діти одного віку – близнюки.

18. Практичне завдання. Підтвердити прикладами таку тезу: Відрив дитини від матері в перші роки життя викликає значні порушення в психічному розвитку дитини, що накладає незгладимий відбиток на все його життя (Р. Спітц, Дж. Боулбі).

19. Практичне завдання. Підтвердити прикладами таку тезу: Здатність дитини любити оточуючих тісно пов'язана з тим, скільки любові вона отримала сама, і в якій формі вона виражалася (А. Джерсилд).

20. Практичне завдання. Підтвердити прикладами таку тезу: Спілкування прискорює хід психічного розвитку дітей.

21. Практичне завдання. Чим можна пояснити дану поведінку дітей? В експерименті К. Левіна перед дітьми раннього віку ставилася задача - сісти на великий камінь, що лежить на галявині. Діти багато разів обходили цей валун, гладили його, відвертаючись, підкладали руку. Один хлопчик сильно нахилився, перехилившись в поясі, і, дивлячись на камінь між широко розставленими

	<p>ногами, просунувся до нього і сів.</p> <p>22. Практичне завдання. Дайте відповідь на питання про психологічні особливості дітей раннього віку: чому дитина не здатна щось вигадати і збрехати?</p> <p>23. Практичне завдання. Одна з характеристик кризи трьох років – знецінення. Що знецінюється в очах дитини. Наведіть приклади.</p> <p>24. Практичне завдання. Які основні закономірності мислення проявляються у дошкільному віці? Маленький хлопчик Діма (5 років) гуляв з мамою в парку. Раптом подув вітер, і Діма закричав, що вітер дме, бо розгойдуються дерева.</p> <p>25. Практичне завдання. Дослідники вважають, що розвиток стійкості довільної уваги дітей треба вивчати, визначаючи максимальний час, який можуть провести діти різного віку, зосередившись на одній грі. Чим ви можете пояснити такий підхід?</p>
Екзаменатор 	Репетій Світлана Тимофіївна
Завідувач кафедри практичної психології 	Литвиненко Олена Олександрівна